

**KONFERENCIA AZ EURÓPAI UNIÓHOZ
TÖRTÉNŐ CSATLAKOZÁSRÓL
– MOLDOVAI KÖZTÁRSASÁG –**

**Brüsszel, 2026. október 12.
(OR. en)**

**AD 81/1/26
REV 1**

LIMITE

CONF-MD 19

CSATLAKOZÁSI DOKUMENTUM

Tárgy: AZ EURÓPAI UNIÓ KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA
– 3. témakör: Versenyképesség és inkluzív növekedés

CSATLAKOZÁSI TÁRGYALÁSOK

Moldovai Köztársaság

TERVEZET – AZ EU KÖZÖS ÁLLÁSPONTJA

(Moldova AD 31/26 CONF-MD 6 tárgyalási álláspontja nyomán)

Tárgyalási témakör: 3.

Versenyképesség és inkluzív növekedés

Magában foglalja a következő fejezeteket: 10. fejezet – Digitális átállás és média, 16. fejezet – Adózás, 17. fejezet – Gazdaság- és monetáris politika, 19. fejezet – Szociálpolitika és foglalkoztatás, 20. fejezet – Vállalkozás- és iparpolitika, 25. fejezet – Tudomány és kutatás, 26. fejezet – Oktatás és kultúra, 29. fejezet – Vámunió

Az Európai Unió ezen álláspontja a Moldovával tartandó csatlakozási konferenciára kidolgozott általános álláspontján (AD 11/24 CONF-MD 2) alapul, és megfelel az abban jóváhagyott tárgyalási alapelveknek, különösen az alábbiaknak:

- a Moldova vagy az EU által a tárgyalások valamely konkrét fejezetére vonatkozóan kifejtett nézetek nem befolyásolhatják az egyéb fejezetekkel kapcsolatban kialakítandó álláspontot,
- az egyes konkrét fejezetekről szóló tárgyalások során elért – akár részleges – megállapodások mindaddig nem tekinthetők véglegesnek, amíg valamennyi fejezetről átfogó megállapodás nem születik,

valamint megfelel a tárgyalási keret 5., 12., 42., 49., 50., 51. és 52. pontjában meghatározott követelményeknek.

Az EU ösztönzi Moldovát jogszabályai uniós vívmányokkal való összehangolásának, valamint a vívmányok hatékony alkalmazásának és végrehajtásának folytatására, és általánosságban arra, hogy már a csatlakozást megelőzően dolgozzon ki az EU-éhoz a lehető legközelebb álló szakpolitikákat és eszközöket.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova az AD 31/26 CONF-MD 6 álláspontjában elfogadja a 3. témakörre vonatkozó, 2026. október 7-én hatályban lévő uniós vívmányokat, valamint kijelenti, hogy az Európai Unióhoz való csatlakozásának időpontjára készen fog állni azok végrehajtására, a 10. és a 16. fejezet azon területei kivételével, amelyek vonatkozásában Moldova az alábbiakban ismertetettek szerint átmeneti időszakot kért.

Általános válaszként Moldova átmeneti időszakok és eltérések iránti kérelmére, az EU emlékeztet azon általános tárgyalási álláspontjára, amely szerint az átmeneti intézkedések rendkívüliek, időtartamuk és hatályuk tekintetében korlátozottak, és azokat az uniós vívmányok alkalmazásának szakaszait egyértelműen meghatározó tervnek kell kísérnie. Nem járhatnak az EU szabályainak vagy szakpolitikáinak módosításával, nem akadályozhatják azok megfelelő működését, és nem vezethetnek a verseny jelentős torzulásához a belső piacon.

1. 10. fejezet – Digitális átállás és média

Az EU üdvözli Moldova jól strukturált **intézményi szervezetét** és a **jogszabályi összehangolás** magas szintjét. Az EU nyugtázza a digitális átállás terén Moldova által elért eredményeket, különös tekintettel a közszolgáltatások digitalizálására. Az EU felkéri Moldovát, hogy biztosítson szilárd nyomonkövetési mechanizmust annak érdekében, hogy – a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő uniós mutató alapján – nyomon lehessen követni a digitális átállásra vonatkozó nemzeti stratégiájának részeként elért előrelépést. Az EU megelégedéssel nyugtázza Moldova kiberbiztonságról szóló új törvényét, amely azt a célt szolgálja, hogy az ország részben összehangolja jogszabályait a NIS 2 irányelvvel¹.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait **az elektronikus hírközlés és az információs technológiák** területére vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU üdvözli Moldova arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az elektronikus hírközlésről szóló törvénytervezete révén összehangolja jogszabályait az Európai Elektronikus Hírközlési Kódexszel², ugyanakkor arra ösztönzi Moldovát, hogy a nyílt internetről szóló rendelet³ és a gigabites infrastruktúráról szóló jogszabály⁴ átültetése terén is tegyen további előrelépést. Az EU üdvözli, hogy Moldova összehangolta jogszabályait a barangolásra vonatkozó uniós vívmányokkal, ami lehetővé tette, hogy az ország 2026. január 1-jén csatlakozzon a belföldi díjas barangolás térségéhez. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának gondoskodnia kell arról, hogy teljes mértékben összehangolja jogszabályait a belső piacon belül a vevő állampolgársága, lakóhelye vagy letelepedési helye alapján történő területi alapú tartalomkorlátozásra és a megkülönböztetés egyéb formáira vonatkozó uniós vívmányokkal⁵. Emellett az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy hajtsa végre az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos eszköztár intézkedéseit (az összes szükséges kapcsolódó jogszabály révén), és hangolja össze jogszabályait az UHF frekvenciasávról szóló határozattal⁶.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait **a digitális szolgáltatások** területére vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy fokozza arra irányuló erőfeszítéseit, hogy teljes mértékben összehangolja jogszabályait az e területre vonatkozó uniós vívmányokkal.

¹ Az (EU) 2022/2555 irányelv.

² (EU) 2018/1972 irányelv.

³ (EU) 2015/2120 rendelet.

⁴ (EU) 2024/1309 rendelet.

⁵ (EU) 2018/302 rendelet.

⁶ (EU) 2017/899 határozat.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait az **adatok** területére vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy fokozza erőfeszítéseit jogszabályainak az e területre vonatkozó uniós vívmányokkal, különösen az adatrendelettel és az adatkormányzási rendelettel való összehangolása érdekében.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait **a digitális bizalomra és a kiberbiztonságra** vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy tegyen előrelépést jogszabályainak az európai digitális személyazonosságról szóló keretrendelettel való teljes körű összehangolása, valamint az 5G kiberbiztonsággal kapcsolatos uniós eszköztárral való jogszabályi összehangolás terén.

Az EU megállapítja, hogy **az audiovizuális médiaszolgáltatások** területén Moldova részben összehangolta jogszabályait az uniós vívmányokkal. Az EU megállapítja, hogy Moldova tervei összhangban állnak az uniós szakpolitikai keretekkel. Az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy vigye tovább jogalkotási és intézményi reformtörekvéseit az újságírók védelme, a médiaszabályozók függetlensége, a tulajdonlás átláthatósága, valamint az állami hirdetések szabályozása terén. Ezenfelül az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy az audiovizuális törvény hatékony végrehajtása és érvényesítése érdekében erősítse meg szabályozó szerveinek igazgatási kapacitását. Az EU felkéri Moldovát, hogy teljes mértékben használja ki a Digitális Európa program lehetőségeit.

Az EU megállapítja, hogy Moldova nem hangolta össze jogszabályait **a félvezetők**re vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy tegye meg a jogszabályi összehangoláshoz szükséges lépéseket.

Az EU megállapítja, hogy Moldova nem hangolta össze jogszabályait **a mesterséges intelligenciára** vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy tegye meg a jogszabályi összehangoláshoz szükséges lépéseket. Az EU nyugtázza, hogy Moldova rendelkezik **a digitális átállás területén a korrupció elleni küzdelemre** vonatkozó jogi és stratégiai kerettel. Az EU felkéri Moldovát, hogy erősítse kapacitásait és javítsa a végrehajtást. Moldovának emellett össze kell hangolnia szabályozó intézményei kinevezési eljárásait az uniós normákkal.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova átmeneti időszakok iránti kérelmeket nyújtott be az e fejezetre vonatkozó uniós vívmányok tekintetében. Ez konkrétan az alábbiakat jelenti:

- a) Moldova a csatlakozás időpontjától számított hat évig vagy 2035. december 31-ig tartó átmeneti időszak iránti kérelmet nyújtott be a kiberrezilienciáról szóló rendelet teljes körű végrehajtásának vonatkozásában.

Az EU tudomásul veszi a kérelem alátámasztásaként benyújtott információkat. Az EU azt javasolja, hogy a csatlakozási tárgyalások későbbi szakaszában térjenek vissza erre a kérelemre. A közbenső időben az EU továbbra is kész arra, hogy támogassa Moldovát a kiberezzilienciáról szóló rendeletnek való megfelelésre irányuló erőfeszítéseiben.

- b) Az EU nyugtázza, hogy Moldova – az 5G biztonsággal kapcsolatos uniós eszköztár 2027 decemberéig történő végrehajtása érdekében történő releváns jogszabályi összehangolást követően – átmeneti időszak iránti kérelmet nyújtott be a magas kockázatú szállítók berendezéseinek a meglévő hálózatokból való, egy 2025–2026-os időszakban elvégzett tanulmány alapján történő fokozatos kivonása tekintetében.

Az EU azt javasolja, hogy a tanulmány eredményeinek ismertetését követően térjenek vissza a kérelemre.

- c) Az EU megjegyzi továbbá, hogy Moldova további átmeneti időszakok iránti kérelmeket nyújthat be az MI-rendelet, az adatrendelet, az adatkormányzási rendelet és a csipekről szóló jogszabály tekintetében.

Az EU azt javasolja, hogy a tárgyalások későbbi szakaszában térjenek vissza ezekre a kérelemre. A közbenső időben az EU felkéri Moldovát, hogy tegyen előrelépéseket a jogharmonizáció terén.

2. 16. fejezet – Adózás

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogi keretét a hozzáadottérték-adóra (héta) vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy hozza összhangba a héával kapcsolatos nemzeti jogszabályait az uniós vívmányokkal, különösen azáltal, hogy felülvizsgálja a héamentességeket, az adóalanyra vonatkozó fogalommeghatározását, a szolgáltatásnyújtás teljesítési helyére vonatkozó szabályokat, a mentességeknek és a nulla százalékos adókulcs alá tartozó ügyleteknek az alkalmazási körét, a levonásokat, a kötelező különös szabályozásokat, a kedvezményes héamértékek alkalmazását, valamint azáltal is, hogy hatékony héa-visszatérítési rendszert hoz létre, továbbá megerősíti a héaigazgatási rendszert. Jogszabályainak az uniós vívmányokkal való összehangolása céljából Moldovának (2026 végéig) cselekvési tervet kell benyújtania, amely azon költségvetési ösztönzők rendszerszintű költség-haszon értékelésén alapul, amelyek stratégiai beruházási célokat szolgálnak, illetve amelyek aláássák a bevételek beszedését és/vagy torzítják a versenyt.

Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának össze kell hangolnia jogszabályait a gépjárműadókra, a tőkebevonásra, valamint az energiatermékek, a dohány és az alkohol jövedéki adójára vonatkozó uniós vívmányokkal. Ez magában foglalja az uniós jövedékiadó-mértékekkel való fokozatos harmonizációra irányuló ütemterv elfogadását és végrehajtását az alkohol, a dohány és az energiatermékek vonatkozásában.

Az EU nyugtázza Moldova átmeneti időszakok iránti kérelmét a héával kapcsolatos uniós vívmányoknak való megfelelés tekintetében, és emlékeztet arra, hogy az uniós héarendszertől az adóköteles termékértékesítés, valamint az adómértékek tekintetében történő bármely eltérés hatással lehet az Unió saját forrásaira, ezért azok tekintetében az adóalap-megállapítást ki kellene igazítani a releváns uniós vívmányoknak megfelelően.

A héára vonatkozó uniós vívmányok tekintetében Moldova különösen az alábbi átmeneti időszakok iránti kérelmeket nyújtotta be:

- a) A csatlakozás időpontjától számított **négyéves** átmeneti időszak a földterületek és lakóingatlanok értékesítésére és bérbeadására vonatkozó, adólevonási jog nélküli héamentességek alkalmazása tekintetében. Moldova úgy véli, hogy ez a kérelem szükséges annak érdekében, hogy elkerüljék a piaci torzulásokat, és megelőzzék az ingatlanárak hirtelen emelkedését, amely tényezők negatívan befolyásolhatják a lakhatás megfizethetőségét és a piaci stabilitást. Moldova azzal érvel, hogy a javasolt átmeneti intézkedés biztosítaná a szükséges időt az esetleges áremelkedéseket enyhítő mechanizmusok alkalmazására és a reál vásárlóerő szintjére gyakorolt hatás ellensúlyozására.

Az EU felkéri Moldovát, hogy a mentesség alternatívájaként vizsgálja meg a kedvezményes adómértékek alkalmazásának lehetőségét. Az EU úgy véli, hogy a kérelmet indokoló célkitűzések olyan intézkedések kidolgozásával is elérhetők, amelyek összhangban állnak a héára vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU emlékeztet arra, hogy a héairányelv eleve biztosít bizonyos mentességeket az épületekkel és a hozzájuk tartozó telkekkel, valamint a beépítetlen földterületekkel kapcsolatban. Az alkalmazandó héaszabályozást a földterület vagy épület minősítése határozza meg. Az EU tudomásul veszi a szociális lakhatás és más kategóriák védelmének háttérében álló célt. Az EU azonban úgy véli, hogy e cél eléréséhez nincs szükség eltérésre, figyelembe véve a 2006/112/EK irányelv 98. cikke (2) bekezdésének a) pontját, valamint III. mellékletének 10. pontját, amelyek alapján az ingatlanszektorra a szociálpolitika részeként kedvezményes adómértékeket lehet alkalmazni. Az EU ezért úgy véli, hogy nincs szükség további átmeneti intézkedésekre, mivel a héairányelv biztosítja a szükséges rugalmasságot.

- b) A csatlakozás időpontjától számított **tízéves** átmeneti időszak **a közüzemi szolgáltatásokra és a lakossági villamosenergia-szolgáltatásra** vonatkozó héa alkalmazása tekintetében. A zökkenőmentes átmenet megkönnyítése, továbbá annak érdekében, hogy a kormánynak elegendő idő álljon rendelkezésére ahhoz, hogy célzott támogatást hajtson végre a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartások számára, Moldova benyújtott egy legfeljebb 2037-ig tartó, a héamentességgel kapcsolatos átmeneti időszak iránti kérelmet. Moldova úgy véli, hogy ez a kérelem szükséges annak érdekében, hogy a lakosság vásárlóereje fokozatosan alkalmazkodhasson. Ezenfelül a növekvő közüzemi költségek gazdasági és társadalmi hatásainak további enyhítése érdekében Moldova a 2037-től 2039-ig tartó hároméves időszakban 5 %-os kedvezményes héamértéket vezetne be fokozatosan a közüzemi szolgáltatásokra. E terv értelmében minden évben egy újabb közüzemiszolgáltatás-típus tartozna a kedvezményes héamérték hatálya alá.

Az EU úgy véli, hogy a kérelmet indokoló célkitűzések olyan intézkedések kidolgozásával is elérhetők, amelyek összhangban állnak a héára vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU úgy véli, hogy figyelembe véve a 2006/112/EK irányelv 98. cikke (2) bekezdésének a) pontját, valamint III. mellékletének 2., 18. és 22. pontját, amelyek lehetővé teszik a kedvezményes adómérték alkalmazását a közüzemi szolgáltatásokra, valamint a villamosenergia- és a vízszolgáltatásra, nem szükséges a 2037-ig alkalmazandó héamentesség iránti kérelmet benyújtani. Az EU ezért felkéri Moldovát, hogy a mentesség (amely versenytorzulást okozhat) alternatívájaként vizsgálja meg a kedvezményes adómértékek alkalmazásának lehetőségét, és késedelem nélkül hajtja végre az uniós minimum adómértékkel való fokozatos harmonizációra irányuló ütemtervet. Az EU továbbá emlékeztet arra, hogy az energiaadó-irányelv értelmében a Bizottság meghatározott politikai megfontolásokból bármely tagállam számára engedélyezheti további mentességek vagy kedvezmények bevezetését. Az EU felkéri Moldovát, hogy e megfontolások figyelembevételével vizsgálja felül az uniós vívmányokkal való jogszabályi összehangolásra vonatkozó javasolt ütemtervét.

- b) A csatlakozás időpontjától számított **ötéves** átmeneti időszak **a mezőgazdasági inputanyagokra és berendezésekre** vonatkozó héa alkalmazása tekintetében. Ezen időszak alatt Moldova fenn fogja tartani a meglévő mentességeket annak érdekében, hogy támogassa a mezőgazdasági ágazatot az uniós belső piac adózási és piaci feltételeihez való alkalmazkodásban. Moldova kifejti, hogy ez az intézkedés elengedhetetlen a mezőgazdasági ágazat korszerűsítésének biztosításához, az elsődleges termelők termelési költségeinek csökkentéséhez, valamint a vidéki területek versenyképességének megerősítéséhez. Az átmeneti időszak lehetővé fogja tenni Moldova számára, hogy fokozatosan hangolja össze jogszabályait a 2006/112/EK héairányelvvel, megőrizve közben mezőgazdasága társadalmi-gazdasági fenntarthatóságát.

Az EU úgy véli, hogy a kérelmet indokoló célkitűzések olyan intézkedések kidolgozásával is elérhetők, amelyek összhangban állnak a héára vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy vizsgálja felül a kérelmét, és vegyen fontolóra alternatív szakpolitikai intézkedéseket a mezőgazdasági ágazat támogatására, különösen a mezőgazdasági termelőkre vonatkozó közös térítésátalány-rendszer szerinti térítésiátalány-mértékei révén, amelyeket összehangolnának a héairányelvvel.

Tekintettel a fent ismertetett okokra, az EU összességében felkéri Moldovát, hogy vizsgálja felül a héára vonatkozó uniós vívmányokkal kapcsolatos átmeneti időszak iránti a)–c) kérelmét.

Ezenfelül Moldova az alábbi, átmeneti időszak iránti kérelmet nyújtotta be **a jövedéki adóra vonatkozó uniós vívmányok** tekintetében:

- c) A csatlakozás időpontjától számított **ötéves** átmeneti időszak a dízelüzemanyag jövedékiadó-mértékének fokozatos növelése tekintetében az üzemanyagokra alkalmazandó, a 2003/96/EK energiaadó-irányelvben meghatározott 330 EUR/1000 liter uniós minimum adómérték elérése érdekében.

Az EU nyugtázza a kérelmet. Az EU úgy ítéli meg, hogy a Moldova által az uniós vívmányokkal való jogszabályi összehangolásra vonatkozóan javasolt ütemtervet az említett alacsonyabb adómértékek lehetséges határokon átnyúló hatásainak fényében felül kell vizsgálni ahhoz, hogy az EU ki tudja alakítani az erre a kérelemre vonatkozó álláspontját. Az EU egyrészt felkéri Moldovát, hogy megfelelő időben hajtsa végre az Unióban alkalmazott minimum adómértékkel való fokozatos harmonizációra irányuló ütemtervet, másrészt azt javasolja, hogy a kérelemre az említett ütemterv felülvizsgálatát követően térjenek vissza.

Moldova továbbá az alábbi átmeneti időszakok iránti kérelmeket nyújtotta be **a közvetlen adózásra vonatkozó uniós vívmányok**, nevezetesen az (EU) 2022/2523 tanácsi irányelv alkalmazása tekintetében, a szabad gazdasági övezeteire és informatikai parkjaira alkalmazott különös adórendszerekkel kapcsolatban:

- a) A csatlakozás időpontjától számított **ötéves** átmeneti időszak a szabad gazdasági övezetekre alkalmazott adórendszer fokozatos megszüntetése tekintetében. Ez az átmeneti időszak összesen 52 gazdasági szereplőt érintene, lehetővé téve számukra, hogy befejezzék tervezett, a kormánnyal kötött jogi megállapodásnak megfelelő folyamatban lévő műveleteiket.

- b) A csatlakozás időpontjától számított **hatéves** átmeneti időszak az informatikai parkokra alkalmazott adórendszer fokozatos megszüntetése tekintetében. Moldova kifejtette, hogy a szóban forgó adórendszert korlátozott időtartamra szóló, 2016-tól 2035 végéig alkalmazandó egyszeri megközelítésnek szánták. Úgy véli, hogy az átmeneti időszakra szükség van ahhoz, hogy meg lehessen valósítani a szóban forgó kedvezményes adórendszer végrehajtásával elérni kívánt tíz gazdasági eredményt.

Az EU nyugtázza a kérelmet. Az EU felkéri Moldovát, hogy nyújtson további tájékoztatást a szabad gazdasági övezetekre és az informatikai parkokra alkalmazandó adórendszerekről, hogy lehetővé tegye a magatartási kódexszel foglalkozó csoporttal (társasági adózás) a jövőben folytatandó, a vonatkozó adórendszerek értékelésére és annak tisztázására irányuló konzultációt, hogy a rendelkezések nem minősülnek-e általánosan alkalmazott káros preferenciális adórendszereknek vagy adózási jellemzőknek a magatartási kódex hatálya alatt. Emellett az EU további tájékoztatást kér az (EU) 2022/2523 tanácsi irányelv 3. cikke értelmében vett végső anyavállalatok számáról is, hogy megállapítsa, Moldova választhatja-e esetleg a jövedelem-hozzászámítási szabály és az aluladózott nyereségek szabály késleltetett alkalmazását. Az EU hangsúlyozza, hogy tagjelölt országgént Moldovának gondoskodnia kell arról, hogy a szabad gazdasági övezetekre és az informatikai parkokra vonatkozó szabályokat összehangolja az uniós vívmányokkal.

Az EU emlékeztet arra, hogy a közvetlen adózás területén a jogszabályokat még mindig nem hangolták össze teljes mértékben az uniós vívmányokkal, többek között a következőkkel: az egyesületekről szóló irányelv⁷, az anya- és leányvállalatokról szóló irányelv⁸, a kamat- és jogdíjfizetésekről szóló irányelv⁹, az adókikerülés elleni irányelv (ATAD)¹⁰, a 2. pillérrel szóló irányelv¹¹ és a vitarendezési mechanizmusról szóló irányelv¹². Az EU hangsúlyozza, hogy egyenlő bánásmódban kell részesíteni az összes olyan adóalanyt, aki gyakorolja az Európai Unió működéséről szóló szerződés szerinti szabad mozgáshoz való jogát, és a csatlakozás időpontjáig meg kell szüntetni minden olyan nemzeti adójogszabályt, amely a külföldi illetőségű adóalanyokat az Unióban adóügyi illetőséggel rendelkező adózókhoz képest hátrányosan megkülönbözteti.

⁷ 2009/133/EK tanácsi irányelv.

⁸ 2011/96/EU tanácsi irányelv.

⁹ 2003/49/EK tanácsi irányelv.

¹⁰ 2016/1164/EU tanácsi irányelv.

¹¹ 2022/2523/EU tanácsi irányelv.

¹² 2017/1852/EU tanácsi irányelv.

Az EU megállapítja, hogy Moldova adórendszerének a közigazgatási együttműködéssel és az adózással való harmonizációja alacsony mértékű, és az ország mérsékelten felkészült a digitalizáció terén. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának biztosítania kell az adóhatóság megfelelő közigazgatási kapacitását és feddhetetlenségét. Az EU emlékeztet arra, hogy Moldovának fokoznia kell az uniós adóügyi informatikai rendszerekkel való összeköttetés és interoperabilitás megvalósítására irányuló erőfeszítéseit.

Az EU üdvözli, hogy Moldovában rendelkezésre állnak az adórendszert érintő korrupció megelőzését szolgáló struktúrák és eszközök. Az EU hangsúlyozza, hogy folytatni kell az adózással kapcsolatos korrupciós ügyek megelőzését és a vonatkozó büntetőeljárások lefolytatását. Az EU arra ösztönzi továbbá Moldovát, hogy erősítse meg az adózással kapcsolatos korrupciós ügyek nyomon követésére szolgáló rendszereket, valamint erősítse meg a bűnüldöző szerveknek az említett ügyek kivizsgálására és a büntetőeljárások lefolytatására vonatkozó kapacitásait.

17. fejezet – Gazdaság- és monetáris politika

A monetáris politikát illetően az EU üdvözli, hogy Moldova nagymértékben összehangolta jogszabályait a közszektor pénzügyi szervezetekhez való kiváltságos hozzáféréseinek tilalmára vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a központi bank függetlenségére és a közszektor monetáris finanszírozásának tilalmára vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy tegye meg a szükséges lépéseket ahhoz, hogy központi bank teljes mértékben megfeleljen a működési, intézményi, személyi és pénzügyi függetlenségre vonatkozó követelményeknek. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának fokoznia kell az annak biztosítására irányuló erőfeszítéseit, hogy a Moldovai Nemzeti Bank (*National Bank of Moldova* – NBM) célkitűzései összhangban álljanak az uniós vívmányokkal, és garantálnia kell az NBM elnökének, valamint az NBM döntéshozó szerveinek teljes körű személyes függetlenségét, továbbá azt is hangsúlyozza, hogy Moldovának lépéseket kell tennie az NBM szerveit és tagjait érintő kormányzati vagy parlamenti beavatkozás kizárása érdekében. Az EU emlékeztet arra, hogy Moldovának gondoskodnia kell arról, hogy az NBM maradéktalanul eleget tegyen a monetáris finanszírozás tilalmának és a kiváltságos hozzáférés tilalmának.

A tárgyalási keretben előirányzottaknak megfelelően a csatlakozást követően Moldova nem válik azonnal az euróövezet és az eurórendszer tagjává.

Az EU üdvözli, hogy Moldova a gazdaságpolitika tekintetében előrelépést tett költségvetési irányításának megerősítése terén. Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta nemzeti jogszabályait a **makrogazdasági** előrejelzésekre, számvitelre és statisztikákra, a számszerű költségvetési szabályokra, a középtávú költségvetési keretrendszerekre, a független költségvetési intézményekre, az államháztartás átláthatóságára, valamint a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárásra vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU hangsúlyozza, hogy további erőfeszítésekre van szükség ahhoz, hogy Moldova javítsa állami számviteli rendszerét és államháztartási statisztikáit, hogy létrehozzon egy független költségvetési intézményt, és hogy egy integrált előrejelzési keret révén megerősítse makrogazdasági és költségvetési előrejelzési eljárását, valamint hogy megerősítse középtávú költségvetési keretrendszerét. Az EU kiemeli, hogy további erőfeszítésekre lesz szükség ahhoz is, hogy a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás keretében közlendő összes releváns adat időszerű és jó minőségű legyen. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának össze kell hangolnia a költségvetési jogszabályait és gyakorlatait a nemzeti költségvetési keretrendszerekre vonatkozó uniós vívmányokban meghatározott követelményekkel.

Az EU üdvözli, hogy Moldova rendelkezik a gazdaság- és monetáris politika terén a **korrupció elleni küzdelmet** célzó jogszabályi és intézményi kerettel. Az EU felkéri Moldovát, hogy tegyen előrelépést a keret végrehajtása, valamint a korrupció megelőzése és a köztisztviselők feddhetetlensége terén.

19. fejezet – Szociálpolitika és foglalkoztatás

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a **szociális jogok európai pillérével**. Az EU nyugtázza, hogy Moldova elkötelezett a szociálpolitikára és a foglalkoztatáspolitikára nézve irányadó uniós szakpolitika és elvek mellett. Az EU felkéri Moldovát, hogy törekedjen a szociális jogok európai pillérével való további jogszabályi összehangolásra, többek között azáltal, hogy új stratégiákat és adatgyűjtési eszközöket fogad el, valamint biztosítja, hogy minden rendelkezésre álló eszközt felhasználjanak a pillér célkitűzései végrehajtásának és megvalósításának előmozdítására.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait **a munkajogra** vonatkozó uniós vívmányokkal¹³, és az azokkal való jogszabályi összehangolás fokozására ösztönzi Moldovát. További jogszabályi összehangolásra van szükség a munkavállalók tájékoztatása, a velük folytatott konzultáció és a munkavállalói részvétel, a munkakörülmények, a közlekedési ágazatban pedig a munkaidő és a munkajog terén, míg a jogszabályoknak a vállalkozások átruházására vonatkozó uniós vívmányokkal való összehangolását le kell zárni. Moldovának össze kell majd hangolnia jogszabályait a munkavállalók kiküldetésére vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának a nemzetközi munkaügyi normákkal való jogszabályi összehangolás érdekében meg kell erősítenie a végrehajtásra és az ellenőrzésre irányuló közigazgatási kapacitásait.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova hatásvizsgálatot kíván végezni azon időpont meghatározása céljából, amikortól megkezdí a munkáltató fizetéseképtelensége esetén a munkavállalók védelméről szóló 2008/94/EK irányelv végrehajtását.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait **a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra** vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU emellett megállapítja, hogy Moldovának fokozottabban össze kell hangolnia jogszabályait a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területére vonatkozó uniós vívmányokkal, többek között a keretirányelvvel, az egyéni védőeszközökről szóló irányelvvel, az időszakos vagy helyileg változó építkezésekről szóló irányelvvel, az ásványi nyersanyagok külszíni és felszín alatti kitermelésével foglalkozó iparágakról szóló irányelvvel, az ásványi nyersanyagok fúrólyukon keresztül történő kitermelésével foglalkozó iparágakról szóló irányelvvel, valamint a speciális kockázatokra – többek között a vegyi, biológiai és fizikai anyagokra – vonatkozó irányelvekkel, például a vibráció hatásából keletkező kockázatoknak való expozícióról szóló irányelvvel, a kórházakban és az egészségügyi ágazatban előforduló, éles vagy hegyes eszközök által okozott sérülésekről szóló irányelvvel, a mesterséges optikai sugárzásról szóló irányelvvel, a vegyi anyagokról szóló irányelvvel, a munkahelyi azbesztről szóló irányelvvel, továbbá a rákkeltő anyagokról, mutagénekről vagy reprodukciót károsító anyagokról szóló irányelvvel. A kézi tehermozgatásról szóló irányelvvel, a munkahelyi biztonságról szóló irányelvvel, a robbanásveszélyes légkörről szóló irányelvvel, a zaj hatásának való expozícióról szóló irányelvvel, az elektromágneses terekről szóló irányelvvel, az indikatív foglalkozási expozíciós határértékek negyedik listájáról szóló irányelvvel, valamint az indikatív foglalkozási expozíciós határértékek ötödik listájáról szóló irányelvvel való jogszabályi összehangolást le kell zárni. Az EU emlékeztet továbbá arra, hogy Moldovának össze kell hangolnia jogszabályait a halászhajók fedélzetén végzett munkáról szóló irányelvvel és a hajók fedélzetén nyújtott orvosi ellátásról szóló irányelvvel. Moldovának biztosítania kell, hogy a munkahelyi egészségvédelemről és biztonságról szóló uniós irányelvek aktualizált változatait is beépítse a nemzeti jogszabályokba. Az EU megállapítja, hogy Moldovának a munkahelyi egészségvédelem és biztonság intézményi vonatkozásait illető felkészültségi szintje részleges. Moldovának a nemzetközi munkaügyi normákkal való jogszabályi összehangolás érdekében meg kell erősítenie a végrehajtásra és az ellenőrzésre irányuló intézményi kapacitásait.

¹³ A közúti közlekedés területén a munkakörülményekre, a munkaidőre és a munkavállalók kiküldetésére vonatkozó uniós vívmányokkal kapcsolatos értékelést illetően lásd a 4. témakör 14. fejezetére (Közlekedés) vonatkozó uniós álláspontot.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova rendelkezik **a szociális párbeszéd** alapvető intézményi és jogi keretével. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának meg kell erősítenie intézményi keretét a szociális párbeszédre vonatkozó uniós normákkal és gyakorlatokkal összhangban, hogy fokozza a két- és háromoldalú szociális párbeszédet és biztosítsa a szociális partnerek kapacitásépítését.

A foglalkoztatáspolitikát illetően az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a foglalkoztatáspolitikára, a szociális gazdaságra és az igazságos átmenetre vonatkozó általános keretre, valamint a foglalkoztatástámogatási programokra és az ifjúsági foglalkoztatásra vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU emlékeztet arra, hogy tovább kell erősíteni az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket és a foglalkoztatástámogatási programokat, különösen a fiatalok, a tartósan munkanélküli személyek és a kiszolgáltatott csoportok, többek között a fogyatékkal élő munkavállalók esetében. Moldovának meg kell erősítenie az ezen intézkedések végrehajtásához szükséges intézményi kapacitását is. Emellett meg kell erősíteni a Nemzeti Foglalkoztatási Hivatalt, és lehetővé kell tenni számára, hogy reagáljon a munkaerő-kereslet strukturális változásaira.

Az igazságos átmenetet illetően az EU emlékeztet arra, hogy Moldovának az EU 2030-ig és – ami a legfontosabb – a 2050-ig tartó időszakra szóló, az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra, valamint a kibocsátáscsökkentésre vonatkozó kötelezettségvállalásainak végrehajtása során biztosítani kell a társadalom egészére kiterjedő, összkormányzati megközelítés alkalmazását, különös figyelmet fordítva a klímasemlegességre való átállásnak a legkiszolgáltatottabb lakossági csoportokat érintő elosztási hatására, senkit sem hagyva hátra.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait **a szociális védelem és a társadalmi befogadás** intézményi vonatkozásaira vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU azt is nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a tartós ápolásra-gondozásra, valamint a gyermekvédelemre és -gondozásra vonatkozó uniós szakpolitikával. Az EU felkéri Moldovát, hogy erősítse meg a szociális védelmi rendszert és javítsa az ahhoz való hozzáférést, különösen a szociális ellátások megfelelőségének, célzottságának és az azok általi lefedettségnek a javítása révén, különös tekintettel a gyermekekre, az alacsony jövedelmű háztartásokra és a fogyatékkal élő személyekre, valamint a szegénység csökkentésére és a társadalmi befogadásra vonatkozó átfogó stratégiák végrehajtása révén. Az EU továbbá arra is felkéri továbbá Moldovát, hogy a fogyatékkal élő személyek – köztük a fogyatékkal élő idősek és gyermekek – tekintetében tegyen előrelépést az intézményi kitagolás terén és fokozza az önálló életvitel előmozdítását, összhangban a közösségi gondozásra és a gyermekek jogaira vonatkozó uniós elvekkel, valamint fejlessze tovább gyermekgondozási szolgáltatásait. Az EU felkéri Moldovát, hogy – az informális gondozók támogatása mellett – minden rászoruló számára biztosítson méltányos és megfizethető hozzáférést magas színvonalú tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a **megkülönböztetésmentességre**, valamint a foglalkoztatás és a szociálpolitika terén a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmódra vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy még jobban hangolja össze jogszabályait az uniós vívmányokkal, továbbá hozzon intézkedéseket az említett kérdések, többek között a nemek közötti bérszakadék felszámolása, valamint annak a helyzetnek a kezelése érdekében, hogy a nők alulreprezentáltak a férfiak által dominált ágazatokban. Az EU felkéri Moldovát, hogy a foglalkoztatás és a szociálpolitika terén biztosítsa a vonatkozó intézkedések végrehajtását, és gondoskodjon a nők és férfiak közötti tényleges egyenlőségről.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta intézményi és jogszabályi keretét az **Európai Szociális Alapra** vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy fokozza az állami szervek kapacitásait annak biztosítása érdekében, hogy azok készen álljanak az ESZA irányításának megkezdésére.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova **a szociálpolitika és a foglalkoztatás terén a korrupció elleni küzdelmet** célzó intézkedéseket és programokat vezetett be, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell ezen intézkedések végrehajtását és hatékonyságát, valamint a bűnüldöző hatóságokkal folytatott fokozott együttműködést. Folytatni kell a jogszabályok összehangolását a visszaélést bejelentő személyek védelmére vonatkozó uniós vívmányokkal, és ezzel párhuzamosan intézkedéseket kell hozni a munkaügyi ellenőrzések integritásának erősítése, valamint ezen ellenőrzések keretében az elszámoltathatóság javítása érdekében. A Bizottság felkéri a moldovai hatóságokat, hogy kezeljék prioritásként a korrupcióellenes biztosítékok és felügyeleti mechanizmusok végrehajtását, különösen az összes érintett intézmény közigazgatási kapacitásának megerősítése révén.

20. fejezet – Vállalkozás- és iparpolitika

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait **az uniós iparpolitikával annak horizontális aspektusai** – különösen a digitalizáció, a zöld átállás és a reziliencia – tekintetében. Az EU felkéri Moldovát, hogy folytassa az e horizontális aspektusok területére irányuló harmonizációt, különösen a dekarbonizáció és a gazdasági biztonság területén. Az EU arra ösztönzi az országot, hogy folytassa a szociális vállalkozás és a vállalati társadalmi felelősségvállalás előmozdítására irányuló erőfeszítéseit.

Az EU kiemeli, hogy Moldova kiterjedt stratégiai ipari megközelítéssel rendelkezik, amely a beruházások és a regionális ágazatspecifikus fejlesztés terén való előrelépést célozza. Az EU felkéri Moldovát, hogy erősítse meg a kkv-k és a klaszterek nemzetközivé válását, mégpedig az uniós programokban való részvételük fokozása révén. Az EU megállapítja, hogy a **vállalkozáspolitikája és annak eszközei** területén Moldova részleges harmonizációt valósított meg a kkv-kra vonatkozó uniós szakpolitikával és eszközökkel. Az ország bizonyította, hogy a kkv-kra vonatkozó koherens szakpolitikai kerettel és stratégiával rendelkezik. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának felül kell vizsgálnia a kkv-kra vonatkozó fogalommeghatározását. Az EU felkéri Moldovát, hogy tárja fel az Egységes piac program keretében kínálkozó lehetőségeket, ideértve a klaszter-együttműködésre vonatkozó kezdeményezéseket, valamint az Enterprise Europe Network hálózatot és az Erasmus fiatal vállalkozóknak elnevezésű programot. Az EU felkéri továbbá Moldovát, hogy biztosítsa a késedelmes fizetésekre vonatkozó uniós vívmányokkal való teljes körű harmonizációt, mivel egy új, uniós rendeletre irányuló javaslat a késedelmes fizetésekről szóló irányelvre épül.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a konkrét iparági kezdeményezésekre vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy még inkább fokozza a fenntarthatóságot, elsősorban az idegenforgalom, a textilipar és az építőipar területén, valamint az adatkormányzást és az adatgyűjtést az idegenforgalom területén. Az EU arra is felkéri Moldovát, hogy fokozza erőfeszítéseit különösen azokban az ágazatokban, ahol az uniós vívmányokkal való további harmonizációra van szükség, ideértve az építőipart, a bányászatot, a kritikus fontosságú nyersanyagokat, a védelmi ipart és az acélipart.

Az EU üdvözli, hogy Moldova rendelkezik az ipar és a vállalkozások területén a korrupció elleni küzdelemmel foglalkozó intézményekkel és stratégiákkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy folytassa a korrupció elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit, különösen azáltal, hogy az üzleti integritást beépíti a nemzeti stratégiákba és a regionális platformokba.

25. fejezet – Tudomány és kutatás

A **kutatási és innovációs politikát** illetően az EU üdvözli, hogy Moldova teljeskörűen csatlakozott a Horizont Európához, az Unió kiemelt kutatási és innovációs keretprogramjához, és jó úton halad afelé, hogy tovább fokozza a keretprogramban való részvételét. Mindazonáltal az EU felkéri Moldovát, hogy növelje a magánszektor – különösen az innovatív kkv-k – részvételét a programban.

Az EU üdvözli, hogy Moldova jól halad az Európai Kutatási Térségbe való integrációja felé, és megjegyzi, hogy az országnak továbbra is aktívan részt kell vennie a releváns EKT-fórumokon és -fellépésekben. Az EU felkéri Moldovát, hogy erősítse tovább az Európai Kutatási Térségbe való további integrációra irányuló kapacitását, ideértve egy olyan átfogó nemzeti intézményi keret kialakítását, amely egyértelmű felelősségmegosztást és megfelelő személyzetet biztosít. Az EU felkéri továbbá Moldovát, hogy fokozatosan növelje kutatási és tudományos beruházásainak volumenét, ideértve a közfinanszírozás fokozását is.

Az EU arra ösztönzi Moldovát, hogy kutatási és innovációs ökoszisztémájának megerősítése érdekében folytassa az intelligens szakosodási stratégia és a nemzeti fejlesztési stratégia végrehajtására irányuló munkáját.

Az EU emlékeztet arra, hogy Moldovának javítania kell az európai innovációs eredménytáblában tükröződő teljesítményét.

Az EU üdvözli, hogy Moldova hatékony jogi és intézményi kerettel rendelkezik **a kutatás és a tudomány területén a korrupció elleni küzdelemhez**. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának – a korrupcióval kapcsolatos statisztikák szisztematikus gyűjtése és elemzése, a felderítés javítása, valamint szankcionálási mechanizmusok révén – meg kell erősítenie az említett keretet, és fokoznia kell annak hatékonyságát, továbbá folytatnia kell a rendszeres nyomon követést a kutatás és az innováció területén való hatékony végrehajtás biztosítása érdekében.

26. fejezet – Oktatás és kultúra

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait az oktatásra és képzésre vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU üdvözli Moldova érdeklődését az Erasmus+ programhoz való csatlakozás iránt. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának – törekvéseivel és céljaival összhangban – elegendő költségvetési forrást kell biztosítania az oktatás számára. Az EU felkéri Moldovát, hogy tegyen további erőfeszítéseket az adatgyűjtés és az oktatásirányítási információs rendszernek a szakpolitikai döntéshozatalban való felhasználása terén, biztosítva az oktatási alágazatok közötti teljes interoperabilitást és a rendszeres nyilvános jelentéstételt. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának további erőfeszítéseket kell tennie annak érdekében, hogy biztosítsa a kisgyermekkorú neveléshez és gondozáshoz való hozzáférést, valamint annak fenntarthatóságát, és minden gyermek számára biztosítania kell a minőségi neveléshez és gondozáshoz való folyamatos, inkluzív és megfizethető hozzáférést, többek között a vidéki és rosszul ellátott területeken is. Az EU felkéri Moldovát, hogy tegyen további erőfeszítéseket a kompetenciaalapú oktatás megvalósítása érdekében, és támogassa megfelelő eszközökkel és képzéssel a tanárokat és az oktatókat, hogy ténylegesen biztosítani tudják a magas színvonalú oktatást, továbbá erősítse meg a digitális készségeket.

Az EU felkéri továbbá Moldovát, hogy a felsőoktatás területén maradéktalanul hajtsa végre a bolognai fő kötelezettségvállalásokat, valamint biztosítsa a tiranai és a római közleményhez való igazodást, különösen a szociális dimenzió és a tudományos értékek tekintetében. Az EU emlékeztet arra, hogy Moldovának megfelelő előrehaladást kell elérnie az európai felsőoktatási térség keretében meghatározott célok elérése terén, és be kell vezetnie egy olyan monitoringrendszer, amely lehetővé teszi e célok megbízható nyomon követését.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a **szakképzésre**, valamint a foglalkoztathatósághoz és az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségekre vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának elegendő forrást kell biztosítania a szakképzési rendszer munkaerőpiaci igényeknek megfelelő optimalizálására, valamint a lányok és a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok részvételének fokozására, ideértve a kapacitásépítést, továbbá a szakképzésben dolgozó tanárok számának növelését és szakmai színvonalának erősítését. Az EU felkéri Moldovát, hogy erősítse meg az egész életen át tartó tanulás koordinációját, és bővítse annak lehetőségeit. Az EU felkéri továbbá Moldovát, hogy mozgítsa elő a mikrotanúsítványok elterjedését, és fontolja meg az egyéni tanulási számlák bevezetését. Az EU üdvözli, hogy Moldova A Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetségének tagja, és felkéri Moldovát, hogy e részvétel révén hajtsa végre a színvonalas és eredményes tanulószerződéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről szóló 2018. évi tanácsi ajánlást.

Az EU üdvözli, hogy Moldova jó eredményeket ért el az **ifjúságügy** terén, ugyanakkor megállapítja, hogy csak részben hangolta össze a jogszabályait a vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy – központi célkitűzésként – továbbra is kezelje prioritásként az ifjúsági munkát és a fiatalok részvételét, valamint továbbra is igazodjon az ifjúsági munkára vonatkozó európai programhoz. Az EU felkéri továbbá Moldovát, hogy biztosítsa a stratégiai célkitűzések eredményes végrehajtását nemzeti és helyi szinten.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a **sportra** vonatkozó uniós vívmányokkal, és hangsúlyozza, hogy Moldovának folytatnia kell a sportra vonatkozó uniós vívmányokkal való jogszabályi összehangolást, valamint meg kell erősítenie a sport területét érintő feddhetetlenségi intézkedéseket, ideértve a dopping elleni küzdelmet, a jó irányítást és a mérkőzések eredménye tiltott befolyásolásának megelőzését.

Az EU nyugtázza, hogy Moldova részben összehangolta jogszabályait a **kultúra területére** vonatkozó uniós vívmányokkal. Az EU felkéri Moldovát, hogy hajtsa végre a kultúra és a kulturális örökség területére vonatkozó, a 2025–2035-ös időszakra szóló nemzeti stratégiát. Az EU felkéri továbbá Moldovát, hogy fogadjon el egyértelmű, átlátható és hatékony intézkedéseket a kulturális örökség védelmére és a kulturális javak illegális kereskedelme elleni küzdelemre vonatkozóan, és biztosítsa azok végrehajtását. Az EU felkéri Moldovát, hogy továbbra is biztosítson lehetőséget a kulturális és kreatív szervezetek és szakemberek számára az uniós országokban működő szervezetekkel és szakemberekkel való együttműködésre, különösen azáltal, hogy részt vesz a kulturális és kreatív ágazatok támogatását célzó uniós programban. E tekintetben az EU üdvözli, hogy Moldova megállapodást írt alá az országnak a Kreatív Európához, a kulturális és kreatív ágazatok támogatását célzó kiemelt uniós programhoz való, 2026. január 1-jei csatlakozásáról annak érdekében, hogy a kulturális és kreatív ágazatokban működő moldovai szervezetek részesülhessenek a program keretében közzétett pályázati felhívások előnyeiből.

Az EU üdvözli azt az előrelépést, amelyet Moldova **az oktatás, az ifjúság, a sport és a kultúra területén a korrupció elleni küzdelem** terén ért el a végrehajtás, az intézményi kapacitás kiépítése és az elszámoltathatóság tekintetében, valamennyi ágazatot illetően.

29. fejezet – Vámunió

Az EU üdvözli, hogy Moldova előrehaladást ért el jogszabályainak a **vámügy területére** vonatkozó uniós vívmányokkal való összehangolása terén. Az EU megelégedéssel nyugtázza, hogy a Moldovai Vámkódex jelentős mértékben össze van hangolva az Unió Vámkódexszel.

Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának még jobban össze kell hangolnia **jogi keretét** az e területre vonatkozó uniós vívmányokkal. Moldovának mindenekelőtt folytatnia kell nemzeti jogszabályainak összehangolását az Unió Vámkódexszel és az ahhoz kapcsolódó másodlagos joggal, valamint az egyéb – például a vámmentességekre, a szellemi tulajdon-jogok vámhatósági érvényesítésére, a kulturális javakra, a készpénzre, a kábítószer-prekurzorokra és a kettős felhasználású termékekre vonatkozó – uniós vámjogszabályokkal. Moldovának fokozatosan meg kell szüntetnie a Moldovai Vámkódexben előírt átmeneti rendelkezéseket, többek között a nem belföldi áruk vámszabad területeken történő feldolgozására vonatkozó, az e területeken 2024. január 1. előtt letelepedett vállalatokra alkalmazandó rendelkezéseket.

Ami a nem uniós áruk vámszabad területeken történő feldolgozására vonatkozó, az említett területeken 2024. január 1. előtt letelepedett szervezetekre alkalmazandó vámelbánásra irányuló esetleges jövőbeli átmeneti időszak iránti kérelmet illeti, az EU úgy véli, hogy korlátozott számú vállalat esetében nincs szükség az említettek szerinti eltérésre, tekintettel az Uniós Vámkódex 247. cikkére, amely a hatékony vámfelügyelet biztosítása érdekében meghatározza a nem uniós áruk vámszabad területeken történő kezelésére vonatkozó eljárásokat. Az EU ezért felkéri Moldovát, hogy a nem belföldi áruk vámszabad területeken történő feldolgozására vonatkozó eljárásokat a lehető leghamarabb hangolja össze az Uniós Vámkódex rendelkezéseivel, és ennek során ne rendelkezzen meghatározott vállalatokra alkalmazandó kivételekről.

Az EU üdvözli, hogy Moldova megfelelő **közigazgatási és operatív kapacitással** rendelkezik a meglévő vámügyi feladatai ellátásához. Tekintettel azonban az uniós vívmányok alkalmazásából eredő, bővülő feladatkörre és jövőbeli kötelezettségekre, az EU felkéri Moldovát, hogy a vámügy területén erősítse meg a közigazgatási és operatív kapacitását, ideértve a korrupcióellenes keretét is. Az EU üdvözli a vámhatóság átszervezését, amelynek célja a belső szervezet optimalizálása bizonyos funkciók – például a kockázatelemzés, az áruátengedést követő ellenőrzés és az ellenőrző vizsgálatok – központosítása, valamint a feladatok és kötelezettségek elosztásának javítása révén. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának folytatnia kell a vám eljárások automatizálását, valamint vámügyi informatikai rendszereinek az uniós követelményekkel összhangban történő fejlesztését és korszerűsítését, az uniós digitális vámkörnyezettel való interoperabilitás lehetővé tétele érdekében. Az EU emlékeztet arra, hogy Moldovának elegendő pénzügyi és emberi erőforrást kell biztosítania valamennyi folyamatban lévő és tervezett informatikai fejlesztéshez, ideértve az uniós digitális vámkörnyezet további fejlődéséhez kapcsolódó fejlesztéseket is.

Az EU üdvözli, hogy Moldovában rendelkezésre állnak a korrupcióellenes struktúrák és intézkedések a **vámügyi korrupció elleni küzdelem** céljára, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy az uniós csatlakozásra készülve ezeket az intézkedéseket meg kell erősíteni. Az EU hangsúlyozza, hogy Moldovának – a vámjogszabályok végrehajtása és érvényesítése, valamint a határokon átnyúló mozgások hatékony ellenőrzése és felügyelete céljából – megfelelő közigazgatási és operatív kapacitással kell rendelkeznie, továbbá biztosítania kell vámigazgatása feddhetetlenségét, valamint központi és helyi vámhivatalaiban a szükséges infrastruktúrát.

Az EU hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az együttműködést az Európai Csalás Elleni Hivatallal (OLAF) és az uniós tagállamokkal a feltételezett határokon átnyúló vámcsalások és egyéb jogellenes tevékenységek felderítése, kivizsgálása és az ellenük való küzdelem érdekében.

* * *

Figyelembe véve Moldova felkészültségének jelenlegi állapotát és annak függvényében, hogy Moldova teljesíti-e az 1. témakörre vonatkozó időközi kritériumokat, az EU megállapítja, hogy mivel Moldovának további előrehaladást kell elérnie a következő fejezetek hatálya alá tartozó uniós vívmányok tekintetében a jogszabályi összehangolás és végrehajtás terén, valamint a 3. témakörre vonatkozóan meghatározott további kritériumokban megállapított bármely további feltétel sérülme nélkül, e fejezetek ideiglenes lezárására csak akkor kerülhet sor, ha az EU megállapítja a következő kritériumok teljesülését:

10. fejezet – Digitális átállás és média

- Moldova jelentős szintű harmonizációt valósított meg az elektronikus hírközlésre – többek között a nemzeti szabályozó hatóság függetlenségére, a digitális szolgáltatásokra és piacokra, a digitális bizalomra és a kiberbiztonságra, az adatokra, a félvezetőkre, a mesterséges intelligenciára és az audiovizuális médiaszolgáltatásokra – vonatkozó uniós vívmányokkal.
- Moldova bizonyította, hogy elegendő közigazgatási kapacitással rendelkezik az uniós vívmányokkal összehangolt nemzeti jogszabályok végrehajtásához az elektronikus hírközlés, a digitális szolgáltatások és piacok, a digitális bizalom és a kiberbiztonság, az adatok, a félvezetők, a mesterséges intelligencia és az audiovizuális médiaszolgáltatások területén. A csatlakozás időpontjáig Moldova a tömegtájékoztatás szabadságának és sokszínűségének garantálása érdekében biztosítja a médiára vonatkozó uniós vívmányok követelményeinek való teljes körű megfelelést. Moldova a csatlakozás időpontjára biztosítja továbbá az érintett nemzeti szabályozó hatóságok teljes függetlenségét.

16. fejezet – Adózás

- Moldova jelentős szintű harmonizációt valósított meg az uniós vívmányokkal a további összehangolást igénylő területeken, különösen a közvetlen és a közvetett adózást, többek között a héát, a jövedéki adót és a gépjárműadóztatást illetően, továbbá az adózás területén folytatott közigazgatási együttműködés terén. Ez magában foglalja az energiatermékekre, az alkoholra és az alkoholtartalmú italokra, valamint a dohánygyártmányokra kivetett héra és jövedéki adók területére vonatkozó uniós szabályokkal való fokozatos összehangolás ütemtervének elfogadását és végrehajtását, biztosítva a hatály, a mentességek és a minimális adómértékek tekintetében történő összehangolást. Magában foglalja továbbá az információcserére, a visszaélések elleni küzdelemre és a vállalkozások adózására vonatkozó szabályok elfogadását és végrehajtását is.
- Moldova bizonyította, hogy megfelelő, feddhetetlenség tekintetében magas színvonalat képviselő közigazgatási kapacitással rendelkezik az adóhatóságon belül, valamint mind központi, mind helyi szinten rendelkezik a szükséges infrastruktúrával az adójogszabályok végrehajtásához és érvényesítéséhez, valamint az adók tényleges beszedésének, továbbá az adóhatóságon belül a korrupció elleni küzdelmet célzó folyamatos erőfeszítések biztosításához. Moldova bizonyította, hogy a központi kapcsolattartó iroda és a központi jövedéki kapcsolattartó iroda rendelkezik az ahhoz szükséges megfelelő struktúrákkal és intézkedésekkel, hogy a csatlakozás idejére kellő létszámú személyzet álljon a rendelkezésére és készen álljon a működés megkezdésére.
- Moldova kellő előrehaladást ért el adóigazgatási informatikai támogató rendszereinek fejlesztése terén, ideértve a vonatkozó uniós rendszerekkel való összekapcsolhatóság és interoperabilitás tekintetében releváns rendszereket – többek között a héra és a jövedéki adók kezelésére szolgáló rendszereket –, valamint az adózás területén folytatott közigazgatási együttműködéshez és információcseréhez szükséges informatikai rendszerek kialakítása terén.

17. fejezet – Gazdaság- és monetáris politika

- Moldova összehangolta jogi keretét az uniós vívmányokkal annak érdekében, hogy garantálja a központi bank teljes függetlenségét, valamint a közszektor monetáris finanszírozásának és kiváltságos hozzáféréseinek tilalmát, és lehetővé tegye a központi banknak a Központi Bankok Európai Rendszerébe való integrálódását.
- Moldova kiigazította jogi keretét a nemzeti költségvetési keretekre vonatkozó uniós követelményeknek való megfelelés céljából.

19. fejezet – Szociálpolitika és foglalkoztatás

- Moldova összehangolta a munkajog, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területére vonatkozó jogszabályait az uniós vívmányokkal, és bizonyította, hogy a csatlakozás időpontjára megfelelő közigazgatási struktúrákkal és végrehajtási kapacitással fog rendelkezni ahhoz, hogy helyesen végrehajtsa a munkajogra, valamint a munkahelyi egészségvédelemre és biztonságra vonatkozó uniós vívmányokat, mindenekelőtt a munkaügyi ellenőrzési rendszer megerősítése révén.
- Moldova összehangolta jogszabályait a szociális védelemre és a társadalmi befogadásra, továbbá a foglalkoztatás és a szociálpolitika terén a megkülönböztetésmentességre, valamint a nők és férfiak közötti egyenlő bánásmódra vonatkozó uniós vívmányokkal, és bizonyítja, hogy a csatlakozás időpontjára megfelelő közigazgatási struktúrák, valamint közigazgatási és végrehajtási kapacitások fognak rendelkezésre állni.
- Moldova bizonyította, hogy megfelelő kapacitással rendelkezik – ideértve a tervezési és operatív kapacitásokat is – ahhoz, hogy a foglalkoztatás és a szociálpolitika terén garantálja a jogszabályok és a szakpolitikai keret tényleges végrehajtását és érvényesítését, megerősítse a hatékony szociális párbeszédet, továbbá hogy biztosítottak legyenek az Európai Szociális Alap jövőbeli irányításához szükséges kapacitások.

20. fejezet – Vállalkozás- és iparpolitika

- Moldova a vonatkozó uniós szakpolitikákkal összhangban lévő, átfogó iparstratégiát vezetett be, és megkezdte annak végrehajtását.
- Moldova bizonyította, hogy megfelelő közigazgatási kapacitással rendelkezik, valamint megfelelő szintű koordináció van érvényben az érintett minisztériumok és hivatalok között.

25. fejezet – Tudomány és kutatás

- Moldova bizonyította, hogy rendelkezik a szükséges végrehajtási kapacitásokkal annak biztosításához, hogy növelje a kutatásba és a tudományba történő beruházásokat, különösen közfinanszírozás révén.
- Moldova bizonyította, hogy struktúrákat hozott létre a kutatási és innovációs ökoszisztémák megerősítése céljából – ideértve a 2024–2027-es időszakra szóló „Intelligens Moldova” stratégia végrehajtását –, valamint intézkedéseket vezetett be a magán- és az állami szektor közötti kutatási és innovációs együttműködés fokozása érdekében.
- Moldova végrehajtja a 2024–2027-es időszakra szóló nemzeti kutatási és innovációs programot, elsősorban az Európai Kutatási Térségbe való további integráció támogatása érdekében.

26. fejezet – Oktatás és kultúra

- Moldova bizonyította, hogy létrehozta az ahhoz szükséges intézményi és szakpolitikai keretet – a hozzá tartozó költségvetési tervezéssel és korrupcióellenes intézkedésekkel együtt –, hogy az ország teljesíteni tudja az oktatás és képzés területén kitűzött uniós szakpolitikai célokat, ideértve a szakképzés, az ifjúság, a sport és a kultúra területét is. Ez magában foglalja az azoknak az elmaradásoknak a megszüntetését célzó intézkedéseket, amelyek jelenleg még fennállnak az európai oktatási térség tekintetében meghatározott célok elérése terén, valamint egy olyan, megbízható és interoperábilis monitoringrendszer fokozatos kiépítését, amely lehetővé teszi az eredmények nyomon követését valamennyi oktatási alágazatban.

29. fejezet – Vámunió

- Moldova jelentős szintű harmonizációt valósított meg a további összehangolást igénylő területeken, különösen a következők tekintetében: az Unió Vámkódex és az ahhoz kapcsolódó másodlagos jog, valamint az egyéb – például a vámmentességekre és a szellemi tulajdon-jogok vámhatósági érvényesítésére, a kulturális javakra, a készpénzre, a kábítószer-prekursorokra és a kettős felhasználású termékekre vonatkozó – uniós vámjogszabályok.
- Moldova bizonyította, hogy megfelelő közigazgatási és operatív kapacitással rendelkezik, amely a vámigazgatás feddhetetlensége és teljesítménye tekintetében magas színvonalat képvisel, továbbá hogy központi, regionális és helyi vámhivatalai rendelkeznek a vámjogszabályainak végrehajtásához és érvényesítéséhez, a határokon átnyúló mozgások hatékony ellenőrzéséhez és felügyeletéhez, valamint a vámigazgatás területén a korrupció elleni küzdelmet célzó folyamatos erőfeszítések biztosításához szükséges infrastruktúrával.
- Moldova kellő előrelépést mutatott fel az Unió Vámkódex és más uniós vámjogszabályok végrehajtásához szükséges digitális vámigazgatási rendszerek előkészítése és kialakítása terén, mégpedig a nemzeti vámügyi informatikai stratégia és végrehajtási terv kidolgozása és elfogadása révén, valamint az említett digitális vámigazgatási rendszerek kialakítását és az uniós digitális vámkörnyezettel való interoperabilitásuk biztosítását lehetővé tevő, szükséges költségvetési és emberi erőforrások biztosítása révén.

* *

A tárgyalások során továbbra is folytatódni fog a jogszabályoknak az uniós vívmányokkal és a vonatkozó európai normákkal való összehangolásában és azok végrehajtásában elért előrehaladás nyomon követése. Az EU hangsúlyozza, hogy különös figyelmet szentel majd a fent említett minden konkrét kérdés nyomon követésének azzal a céllal, hogy biztosítsa Moldova közigazgatási kapacitását, az e témakör hatálya alá tartozó valamennyi területen a jogszabályi összehangolás befejezéséhez szükséges kapacitását, valamint a végrehajtás és a jogérvényesítés terén a további eredményeket. Különös figyelmet kell fordítani az e témakör és az egyéb tárgyalási témakörök közötti kapcsolódási pontokra. Moldova jogszabályainak az uniós vívmányokkal és a vonatkozó európai normákkal való összehangja, valamint az ország végrehajtási kapacitása csak a tárgyalások későbbi szakaszában értékelhető véglegesen. Az EU felkéri Moldovát, hogy – az e témakörrel szülő tárgyalásokra az EU részéről esetlegesen kért, Moldova által a konferenciára biztosítandó tájékoztatás mellett – rendszeresen adjon részletes írásbeli tájékoztatást a Társulási Tanácsnak az uniós vívmányok végrehajtása terén elért eredményekről.

A fentiekre figyelemmel a konferenciának megfelelő időpontban még vissza kell térnie erre a témakörre.

Emellett az Unió emlékeztet arra, hogy 2026. október 7. és a tárgyalások lezárásának időpontja között az uniós vívmányok bővíthetnek.